

Den lille Gruppe af Betragtninger, hvormed det ærede Medlem nu sluttede af, forekom mig at være en besynderlig Blanding af anstrengt Vid af en ikke alt for højtliggende Karakter og en ejendommeligt salvelsesfuld Højtidelighed. Jeg tror ikke, der er nogen Grund til at spilde Tingets Tid med en nærmere Gennemgang deraf.

Derimod rettede det ærede Medlem i Gaar et enkelt Spørgsmaal til mig, som jeg finder Anledning til at svare paa. Det ærede Medlem har sagt til mig: Kan De anvise en Militærordning, der kan holde, en Militærordning, der kan skabe et virkeligt Værn? Jeg kunde ønske at høre fra det ærede Medlem en Redegørelse for, hvordan denne skulde være. Jeg maa svare det ærede Medlem, at det er et ejendommeligt Ønske fra det ærede Medlems Side, thi Gang efter Gang har jeg fremhævet og understreget, at det er vor Opfattelse, at for et lille Land som Danmark kan der ikke skabes en Militærordning, der kan holde, ikke tilvejebringes et Militærvæsen, der for Alvor kan betyde noget som et Forsvar. Det er vor Overbevisning, og ikke mindst Krigstidens Erfaringer har understreget dette, at gennem hele Udviklingen af Materiellet, gennem hele den omfattende Forberedelse af Kampopgøret, som er fornøden under de Vilkaar, hvorunder Kampen føres nu om Dage, er Afstanden mellem Stormagternes Hjælpemidler og det lille Lands Hjælpemidler blevet saa kæmpemæssig, at enhver Tale om i et lille Land at tilvejebringe et Militærvæsen, der kan holde, er haabløs Tale. Derfor er det, vi fra vor Side vender os mod Tanken om at gøre Forsøg derpaa i Danmark.

Det ærede Medlem talte om, at man maatte mane Ungdommen til at forstaa dette, at Danmark dog skulde gøre, hvad det kunde. Jeg kunde forstaa denne Tale, hvis man fra vore ærede Modstanderes Side stillede Forslag op, som virkelig var Udtryk for den yderste Kraftanstrengelse, Forslag, som virkelig kunde siges at være Udtryk for den Tankegang: Nu gør vi, hvad vi paa nogen Maade kan, vi sejrer maaske ikke derved, men vi er dog i Stand til at føre den ærefulde Kamp. Men det gør vore ærede Modstandere jo aldeles ikke. Ærede Medlemmer, ved, at det Forslag, der her foreligger, er ikke Udtryk for mere end en Trediedel eller en Fjerdedel af det, der virkelig kunde udrettes, hvis man vilde sætte alt ind i Danmark. Nej, det man gør fra vore Modstanderes Side, er at prøve at knytte dansk Nationalfølelse til Forestillingen om

Betydningen af et Militærvæsen, som i afgørende Øjeblik vil glippe og bevirke, at man kommer til at staa, ikke med ærefulde Minder, men med dybe Skuffelser, egnede til at bryde Illusionerne i Folket i Stykker.

Vi har for vort Vedkommende overfor de Forslag, der foreligger, stillet Kravet om, at en Folkeafstemning skulde finde Sted, og vi har knyttet det direkte til selve det foreliggende Forslag. Deroverfor siger man fra vore politiske Modstandere dette, at i 1920, da Valgene foregik, har man i Valgmanifestet talt om, at Valgperioden var jo paa 4 Aar, og saa lang Tid gjaldt Valgene. Ja, det vidste jo i Virkeligheden alle Vælgere, og det plejer man, som det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen sagde, at understrege forud for Valgdagen. Men naar det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen dernæst oplæste forskellige Udtalelser dels af vort Valgprogram den Gang og dels af Partiet Venstres Valgprogram, da forbavser det mig rigtignok, at de Udtalelser kan benyttes som Grundlag for den Betragtning, at Sagen skulde have foreligget paa en saadan Maade, at denne Rigsdag er moralsk berettiget til at træffe Afgørelse i Sagen. Juridisk berettiget — selvfølgelig; men moralsk berettiget paa det Grundlag — nej. Fra vor Side hævdede vi i selve de Udtalelser, som det ærede Medlem oplæste, at vi ventede, at vore Modstandere vilde trække Sagen ud og ikke gaa til nogen Løsning, ikke gaa til Indskrænkningerne. Fra Partiet Venstres Side skød man ligeledes, saaledes som det ærede Medlem oplæste her, Spørgsmaalet ud, idet man sagde: foreløbig midlertidige Foranstaltninger, siden en Gang, naar Folkeforbundet en Gang har talt, Indskrænkningerne. I Stedet derfor fremsætter man nu Forslag, som i Forhold til det bestaaende betyder en Udvidelse. Og sikkert og vist er det jo, at ingen i 1920 blot i nogen Maade kunde kende Karakteren af de Lovforslag, som vi paa dette Tidspunkt her vilde komme til at behandle. Den højtærede Statsminister har benyttet Lejligheden her nu til at give en Art principmæssig Erklæring mod Folkeafstemning. Den højtærede Statsminister har sagt, at mod Folkeafstemning taler dette, at man vilde skabe et Præcedens, hvis man tillod en Folkeafstemning i denne Sag. Den højtærede Statsminister blev øjeblikkelig mødt med det Svar, at ved tidligere Lejlighed er der skabt et saadant Præcedens; Partiet Venstre krævede i 1916 før Afgørelsen i det vestindiske Spørgsmaal netop en Afstemning af Befolkningen gennem Folkeafstemning; den